Nieuwsbief no. 24 **dec 2017**

NATUURGEBIED 'T ZWANENBROEKJE

www.zwanenbroekje.nl

't Zwanenbroekje is een particulier initiatief, in 1992 gestart, waarbij landbouwgronden werden omgezet in natuur. De overheid wil natuurbeheer door particulieren stimuleren. 't Zwanenbroekje is hiervan een voorbeeld. Bij de inrichting van het gebied wordt gestreefd naar een zo groot mogelijke variatie passend bij het landschap, zodat zoveel mogelijk verschillende plant- en diersoorten zich er thuis kunnen voelen. Het gebied vormt een stapsteen in de ecologische verbindingszone door de Ooijpolder tussen de stuwwal bij Ubbergen en de uiterwaarden langs de rivier de Waal. 't Zwanenbroekje werkt samen met het IVN, afdeling Rijk van Nijmegen.

Vrijdag 25 mei rondleiding voor donateurs en andere belangstellenden

Op vrijdagavond 25 mei 2018 wordt er voor donateurs van de Vrienden van 't Zwanenbroekje en andere belangstellenden een rondleiding door 't Zwanenbroekje georganiseerd. U wordt om 19 uur verwacht bij de voetgangersbrug over de rijksweg N325, of aan het einde van de landbouwweg langs 't Zwanenbroekje indien u met de auto komt. Nader bericht volgt nog.

Doneren aan 't Zwanenbroekje?

De Stichting 'Vrienden van 't Zwanenbroekje' zamelt geld in voor grotere uitgaven voor het gebied, die we niet kunnen betalen uit het gewone onderhouds-budget. Zoals een pomp om het moeras zo nodig droog te pompen (waardoor het riet beter groeit), of een ooievaarsnest.
Wil je doneren: NL80RABO0127960724 t.n.v. Stichting Vrienden van 't Zwanenbroekje, o.v.v. donatie.
Alvast zeer bedankt, Chris Peeters-penningmeester.

Otters

Begin november hebben drie speurders, Peter Eekelder en twee stagiaires van Stichting Ark op ons terrein ottersporen gevonden. Zij vonden uitwerpselen (spraints). Er is melding van gemaakt op www.waarnemingen.nl. Een opname kun je vinden op de volgende link; https://youtu.be/-FWPce5iXqM.

Nieuwe poelen

In ons laatst verworven terrein de 2e Langkamp, ook wel paardenweitje genoemd, zijn deze zomer twee nieuwe poelen gegraven. Dit terrein ligt vlak bij de witte voetgangersbrug over de rijksweg N325. Het afgegraven terrein werd vrij snel weer begroeid. Op de klei-zandhoop naast de poelen groeide de ridderzuring overvloedig. Deze is door vrijwilligers van het IVN verwijderd en er is rogge ingezaaid. We zijn benieuwd hoe het eruit zal gaan zien.

uitgegraven poel

vegetatie na enige maanden

<u>Basisschool Oversteek zet hooi op bij de nieuwe poelen</u>

Drie klassen van de Oversteek hielpen ons in november bij het opzetten van het hooi op de 2e Lang Kamp. Dat is het voormalige paardenweitje. Omdat er dit jaar in de paardenwei twee nieuwe poelen aangelegd zijn was het niet verstandig om hier runderen of schapen te laten grazen.
Het gras heeft hierdoor het hele jaar kunnen groeien. Er is gekozen om de wei te maaien, maar wel heel laat en al snel bleek er toch wel erg veel hooi vanaf te komen. Zoals met zoveel restmateriaal op 't Zwanenbroekje rees de vraag: wat gaan we ermee doen? Afvoeren is een grote kostenpost. Laten liggen geeft verrijking van de grond.
Er ontstond een idee om het op ruiters te leggen; dit schijnt ook nog een redelijk grote aantrekkingskracht op dieren te hebben. Daarmee heeft de basisschool De Oversteek ons geholpen. De kinderen maakten ruiters van wilgentakken. Dat is een heel gepruts met touwtjes die zo strak mogelijk vastgemaakt moeten worden. Vol

overgave werd daarna het maaisel op de ruiter gestapeld. Zo ontstonden er lekker warme huisjes voor muizen, kikkers en misschien wel salamanders. Je kunt er natuurlijk ook zelf in kruipen.
Zoals steeds bij klassen die de natuur een handje komen helpen, maakten we ook een flinke glibberwandeling over het terrein. Er is altijd veel te bewonderen, al waren het maar de sporen van reetjes in de natte klei of de statig opvliegende zilverreigers. De sporen rond de beverburcht prikkelen de fantasie, maar lag de bever daar nu echt te slapen of was hij toch ergens anders? Ook wij weten het niet.

De heg tegenover het kerkje van Persingen: IVN helpt

“De overburen van het Meertje hebben geen uitzicht op de stuwwal. De meidoorns op Oost worden te hoog”, al dus Hans M. In juli jl. werden onze heggenvlechters (Marion, Maria en Sjaak) door Hans M. aangesproken: “kunnen jullie er wat mee?” Maar ja een meidoorndoorn-bomenrij van 200 meter is niet zo maar gelegd. Maria en Marion gingen met z’n tweetjes voortvarend aan de slag, Sjaak had andere werkzaamheden. Maar om de heg voor kerst te hebben liggen, werden de heggenvlechters van het IVN erbij gevraagd. Bert, Joost, Sylvia en Lies reageerden positief en op drie extra dagen in oktober en november hebben ze in twee ploegen aan de heg gewerkt. De IVN-ers hadden hun eigen stuk en hun eigen methoden. Er vond ook kruisbestuiving plaats en de vlechters hebben in wisselende samenstellingen gewerkt. Over en weer goede adviezen en kennis gedeeld, zoals dat meestal onder heggenvlechters gaat. Heggenvlechters raken nooit uitgepraat.
Er is nu vanaf augustus in het totaal 150 meter gelegd. De andere vrijwilligers van ’t Zwanenbroekje sleepten steeds de takken weg naar een grote hoop, zodat er flink doorgewerkt kon worden.

Eind november hoeft nog maar 25 meter, dus dat halen Marion en Maria makkelijk met z'n tweetjes. Voor de grote takkenbult vragen we een stookvergunning aan. Dat wordt in januari 2018 samen dansen rond het vreugdevuur.

Maria en Marion aan het vlechten

Slootjesdag juni 2017

Dit jaar was ons terrein 't Zwanenbroekje de locatie voor de Nationale Slootjesdag 2017 in onze regio. Onder bezielende leiding van Helen van der Ven kwamen op zondagmorgen 11 juni vijf IVN-ers met netten, witte bakken, potjes, petrischalen, loepjes en opzoekkaarten op het educatieterrein. Er werden pijlen uitgezet van de voetgangersbrug over de N325 en vanaf het trekveer over 't Meertje, opdat de mensen de weg naar het "onderzoeksterrein" konden vinden. Om 10 uur kwamen de eerste ouders en grootouders met kinderen. Gedurende de dag zijn er ongeveer 185 mensen, groot en klein, enthousiast bezig geweest. De kinderen stortten zich massaal met netten in de oevervegetatie op zoek naar waterbeestjes, waarna de netten leeg - geklopt werden in witte bakken. Bij het vangen kregen ze hulp van de IVN-ers, opdat er niet teveel modder gevangen werd, want dan kon je niets zien, je moet langs de vegetatie scheppen. Daarna werd met loep en opzoekkaart bekeken wat er allemaal gevangen was: wormpjes, slakken, stekelbaarsjes, dipkopjes, watervlooien, waterjuffers, etc., etc.

Praktisch Natuurbeheer IVN Rijk van Nijmegen op ‘t Zwanenbroekje

In oktober heeft de werkroep PN- van het IVN allerlei werkzaamheden op ter terrein uitgevoerd. Ongeveer 30 PN-ers verzamelden zich op het evenementenplein en gingen onder leiding van enkele vrijwilligers aan de slag.

-Door de hoge waterstand, veroorzaakt door een lek in de hoofdwaterleiding van Ubbergen is de naastliggende meidoornhaag aangetast en zijn veel struiken afgestorven. De klus was om de dode struiken verwijderen.
-In de nazomer zijn er twee nieuwe poelen aangelegd, ‘vooraan’ in ’t Zwanenbroekje. Om het vee dat in de naastliggende wei graast te scheiden van de 1e wei, werden rasters aangebracht en is het hek bij de doorgang tussen de weiden hersteld.
-In de wei waar de nieuwe poelen zijn aangelegd, is in de oosthoek de zuring verwijderd. De zuring overwoekerde op de uitgegraven klei het hele gebied. Het ligt in de bedoeling dat er binnenkort rogge gezaaid wordt en dat er daarna plekken vrijgemaakt worden om plantensoorten te zaaien zodat allerlei soorten planten een kans krijgen.
-In het moeras, het gebied dat aansluit op ’t Meertje (het water van Kranenburg, Groesbeek en Nijmegen richting Waal) werden de boompjes verwijderd om verlanding tegen te gaan.

Daarna was er soep en een nagesprek.

Haverkamp en natte voeten

Zoals wij in de vorige nieuwsbrief reeds meldden werd reeds in 2012 geconstateerd dat de grond van het veld Haverkamp steeds natter werd. Ha, dachten wij, kwel, dat kan een bijzondere vegetatie opleveren. Op een gegeven moment in 2015 konden we niet meer over het terrein, hier en daar stond een meter water.

Eind 2015 is langs de gevlochten meidoornhaag een greppel gegraven om afsterven tegen te gaan. Het riet groeide volop in de haag en dat hebben we uit de haag verwijderd.

Al snel werd deze greppel een vlot stromende beek. Overal op de Haverkamp ontstonden kleine stromende beekjes. Er kwam een moerasvegetatie met o.a. lisdodde en pitrus op het terrein. Per toeval werd er in 2016 een fontein gevonden die ondertussen een flink gat in de grond veroorzaakt had. Een flinke weidepaal kon er tot bijna een meter rechtop in gestoken worden. Tijdens een helder moment werd er gedacht aan de hoofdwaterleiding van waterleidingsbedrijf Vitens die op ons gebied ligt……het zal toch niet……?
Jawel…. in samenwerking met Vitens (drinkwater) is de hoofdleiding afgesloten en binnen een paar minuten was het duidelijk. Lekkage in de hoofdleiding. Helaas geen kwel. De enige kwelling was het dood gaan van struiken eromheen en de verwoesting van bloemrijk grasland. Dit hadden we al in de vorige nieuwsbrief vermeld.

Het vervolg

Vitens herstelde de lekkage, waartoe een groot gat in het terrein werd gegraven en een buis van ongeveer 10 meter vervangen moest worden. Het terrein was een grote chaos.
Na herstel van de lekkage heeft het SLOG contact gezocht met Vitens over de ontstane schade. Het contact krijgen verliep moeizaam, maar toen het er eenmaal was kon er snel worden gehandeld. Na een bezoek van de schade-expert is een schadebedrag overgemaakt en kon worden begonnen aan het herstel van de Haverkamp.
In juli is de pitrus verwijderd, is er geklepeld en gefreesd. De geklepelde pitrus is na verdroging op een berg gelegd op een gedeelte van de Haverkamp waar het weinig kwaad kan. In augustus is het terrein gecultiveerd en geëgaliseerd en in oktober ingezaaid met een grasmengsel van o.a. Engels raai, veldbeemd, roodzwenk, beemdvossenstaart, struisgras, timothee, ruwbeemdgras, wit struisgras, beemdlangbloem, rietzwenk, kamgras en witte klaver.
Voorlopig mogen de runderen er nog niet op en is dit gedeelte van de Haverkamp uitgerasterd. Door de vrijwilligers is er maaisel van de OoijseBanddijk opgebracht en als het goed is mogen de runderen vanaf voorjaar 2018 genieten van nieuw grasland. We zijn benieuwd hoe het eruit gaat zien en wat er allemaal gaat groeien en bloeien.

Basisschool De Meander en ‘t Zwanenbroekje

Zoals in vorige nieuwsbrieven al is beschreven komen nu reeds gedurende vier jaar kinderen uit groep 7 van basisschool De Meander gedurende een schooljaar twintig ochtenden op ’t Zwanenbroekje de natuur in om techniek te ervaren. Dit is het lesprogramma: “het Technieklandje”. De kinderen worden een hechte groep, doordat ze elkaar op een andere manier leren kennen dan in de schoolbanken.
Hieronder een verslag en een gedicht van de kinderen.

Technieklandje….

Wij Sanne en Marjolein uit groep 7 zijn de afgelopen tijd op vrijdag naar een eilandje geweest in Nijmegen. Daar hebben we overleeft…

fietsen:
-We gaan elke vrijdag met de fiets. We fietsen in tweetallen naast elkaar.
-We moeten wel altijd een hesje aan doen.
-Als we aankomen zetten we de fietsen neer en lopen we over het bruggetje naar het eilandje.

Eten:
-We hebben al enkele keren iets zelf gekookt met planten uit de natuur.
-We hebben brandnetelsoep gemaakt en een keer kamille-rozenthee dat was wel lekker.
-Ook hebben we een pizza meegenomen en hem zelf opgewarmd op het kampvuur.

Eerste dag:
Toen we aankwamen bij het landje gingen we eerst een mooie plek uitzoeken waar we het kampvuur gingen maken en de verzamelplek. Toen we die hadden gevonden gingen we de taken bespreken wie wat ging doen. Die dag hebben we marshmallows geroosterd. En daarna gingen we weer terug naar school.

Tweede keer:
Toen we aankwamen gingen we eerst naar de verzamelplek. Daar hebben we weer besproken wat we gingen doen. De meiden: Marjolein, Sanne, Naz en Anouk, gingen brandnetels zoeken voor de soep. Ook zochten we andere eetbare planten voor een salade. Een paar jongens: Emmanuel, Mathijs en Niek gingen het vuurtje maken. De andere 2 jongens: Symen en Kasper gingen takken zoeken voor het vuur. En de rest: Merlijn en Just gingen de hut maken.
De soep was uiteindelijk best goed gelukt!

De derde keer:
Het regende te hard dus we gingen niet.

De vierde keer:
Toen we aankwamen gingen we naar onze verzamelplek en we hadden bedacht om pizza te gaan opwarmen op het vuurtje. Het was heel lekker! En we hadden kamillenthee gemaakt, was ook heel lekker!

We gaan nog 1 keer maar dat hebben we nog niet gedaan.

GROETJES MARJOLEIN EN SANNE!

Swangsters

Het was vrijdag en we gingen naar beek.
En daar was een rivier oftewel een Beek!
We maakten vuur en hadden veel lol.
Soms lag er een hoop gemaakt door een mol!
We gingen dingen verbranden in het vuur.
Het werd ook wel saai op den duur.
Er was een wc best wel goor.
Maar het kon er wel mee door.
Iedereen nam marshmallows mee.
Voor het fietsen nog even naar de wc!
Daarna gingen we soep maken.

En daarvoor had iedereen taken.
We moesten over een brug.
Met onze spullen op onze rug.
Kasper Had Hoogtevrees.
Dus hij rende er voorbij met veel Peys.
Daarna waren we aan de overkant.
Toen kreeg ik een wiebeltand.
We gingen hout en stenen halen.
Waar sommige erg van gingen balen.
We hadden ook thee gemaakt.
Die was in de roos geraakt (rozenthee)

EINDE VAN HET GEDICHT